Abordări istoriografice ale problemei găgăuze

Mariana BUBUIOC

Problema găgăuză de pe teritoriul Republicii Moldova din anii 1990-1994 a provocat interes în rândul comunității științifice autohtone și a celei străine. Interesul se datorează actualității imediate a evenimentelor, actorilor străini cointeresați în evoluția problemei găgăuze, și respectiv – furnizarea unui produs ce explică, uneori și justifică mersul lucrurilor, precum și problemelor de securitate generate de evoluțiile din regiune.

Istoriografia românească evidențiază rolul factorului rusesc în problema găgăuză, făcându-se paralele cu evoluția problemei transnistrene. Tendința de a contura rolul factorului turcesc în soluționarea problemei găgăuze este prezentă la unii autori, insideri din domeniul relațiilor moldo-turce.

În istoriografia rusească se observă tendința de a pune pe seama naționalismului românesc și a posibilității unirii Republicii Moldova cu România cauzele apariției problemei găgăuze. Autorii găgăuzi preiau cu fidelitate tezele istoriografiei rusești, accentuând pe alocuri rolul de mediator al Republicii Turcia în dialogul cu autoritățile centrale moldovenești.

Istoriografia occidentală abordează o paletă mai largă de aspecte ale problemei găgăuze, unele accente fiind puse pe jocul marilor actori internaționali în Republica Moldova, pe rusificarea populației găgăuze, dar și pe impactul apariției autonomiei găgăuze.

În concluzie menționăm faptul că abordarea tendențioasă, prezentă în majoritatea demersurilor istoriografice analizate, pe de o parte limitează analiza evoluției problemei găgăuze, însă spune multe despre interesele strategice ale fiecărui actor implicat.